TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20644
Tarih : 20.10.2026

10/4812

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de eğitim sisteminde yıllardır çözümsüz bırakılan yapısal sorunlar, iktidarın 24 yıldır uyguladığı politikalar sonucunda derinleşerek ciddi bir krize dönüşmüştür. Bu kriz Şırnak ve ilçelerinde, ülke genelindeki sorunlarla birlikte kentin politik, sosyoekonomik ve idari koşullarının etkisiyle çok katmanlı bir eğitim eşitsizliği yaratmaktadır.

Şırnak ve ilçelerinde eğitim ve öğretim alanında yaşanan fiziki altyapı ve okul binası yetersizliklerinin tespit edilmesi, yıllara yayılan okul inşaatlarının gecikme nedenlerinin belirlenmesi, kronikleşen öğretmen açığının ve eğitim yönetiminden kaynaklanan sorunların giderilmesi, taşımalı eğitimde yaşanan sorunların ortaya çıkarılması ve anadilinde eğitim hakkına erişemeyen çocukların karşı karşıya kaldığı sorunlar başta olmak üzere eğitim alanındaki yapısal problemlerin bütün boyutlarıyla araştırılarak kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Zeki İRMEZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının İl SEGE-2025 verilerine göre Şırnak, 81 il arasında 78'inci sırada yer almaktadır. İlin sosyoekonomik gelişmişlik bakımından bulunduğu bu konum, Şırnak'ın il statüsü kazandığı 1990 yılından bu yana yaşadığı yapısal sorunların sürekliliğini ortaya koymaktadır. Ekonomi, ulaşım ve sağlık alanlarında olduğu gibi eğitim alanında da yıllardır çözülemeyen sorunlar, kentin içinde bulunduğu sosyoekonomik koşullarla birlikte derinleşmektedir.

Eğitim sistemindeki bu yapısal sorunların sonuçlarını doğrudan çocuklar yaşamaktadır. Şırnak'ın akademik başarı göstergelerinde uzun yıllardır alt sıralarda yer alması, öğrencilerin bireysel başarıları üzerinden açıklanabilecek bir durum olmaktan uzaktır. Ortaya çıkan tablo; eğitim altyapısından öğretmen ihtiyacına, ekonomik koşullardan eğitim politikalarına kadar yıllardır çözümsüz bırakılan sistemsel sorunların sonucudur.

Şırnak ve ilçelerinde öne çıkan sorunların başında okul ve derslik ihtiyacı ile yapımı, bakım ve onarımı yıllara yayılan eğitim kurumları gelmektedir. Eğitim yatırımlarının zamanında tamamlanmaması nedeniyle öğrenciler ikili eğitime mecbur bırakılmakta, sınıf mevcutları artmakta ve eğitim koşulları ağırlaşmaktadır. Bu durum hem öğrenciler hem de eğitim emekçileri açısından eğitim sürecini zorlaştırmakta, nitelikli ve erişilebilir eğitim hakkını zedelemektedir. Taşımalı eğitim uygulaması da özellikle kırsal bölgelerde yaşayan çocuklar açısından çözüm bekleyen temel sorunlardan biri olmayı sürdürmektedir.

Öğretmen açığı ise Şırnak'taki eğitim krizinin en önemli başlıklarından biridir. Şırnak genelinde iki bine yakın öğretmen açığı bulunmaktadır. Bu denli yüksek bir öğretmen ihtiyacına rağmen kadrolu ve güvenceli istihdam yerine ücretli öğretmenlik gibi geçici ve güvencesiz uygulamaların sürdürülmesi hem eğitim hizmetinin niteliğini hem de eğitim emekçilerinin çalışma koşullarını doğrudan etkilemektedir. Ücretli öğretmenlik uygulamasıyla öğretmenler düşük ücret ve güvencesiz çalışma koşullarına mahkûm edilirken, öğrencilerin öğretmene erişiminde süreklilik sağlanamamaktadır.

Şırnak'ta eğitim emekçilerinin sendikal faaliyetleri nedeniyle baskı ve soruşturmalara maruz bırakılması, eğitim alanında yaşanan sorunların önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Demokratik

ve sendikal haklarını kullanan öğretmenler hakkında hukuki dayanağı tartışmalı soruşturmalar yürütülmekte; kimi öğretmenler sendikal aidiyetleri üzerinden geçici görevlendirmelerle köylerden kent merkezlerine çekilmektedir. Bu uygulamalar, özellikle kırsal bölgelerdeki öğretmen ihtiyacını daha da ağırlaştırmakta ve eğitimde var olan eşitsizliği derinleştirmektedir. Öğretmen görevlendirmelerinde hangi ölçütlerin esas alındığının ve bu uygulamaların eğitim hizmeti üzerindeki etkilerinin açığa çıkarılması gerekmektedir.

Eğitim yönetimindeki istikrarsızlık da Şırnak'ta eğitim alanında yaşanan sorunların önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Son altı yılda altı İl Millî Eğitim Müdürünün değişmiş olması, eğitim yönetiminde olağanüstü bir sirkülasyona işaret etmektedir. Bu kadar kısa sürelerde gerçekleşen yönetici değişikliklerinin gerekçeleri konusunda eğitim paydaşlarına ve Şırnak kamuoyuna yeterli bir açıklama yapılmamıştır. Bu değişikliklerin nedenlerinin ve Şırnak'taki eğitim politikalarının sürekliliği üzerindeki etkilerinin araştırılması önem taşımaktadır.

Şırnak'ta eğitim alanında yaşanan yapısal sorunların en temel boyutlarından biri de anadilinde eğitim hakkıdır. Anadili Kürtçe olan çocukların kendi anadillerinde eğitim hakkına erişememeleri, çocukların eğitim süreçleri üzerinde pedagojik, sosyal ve kültürel sonuçlar yaratmaktadır. Anadili, çocuğun yalnızca iletişim kurduğu bir araç değil; düşünme, öğrenme, kendisini ifade etme ve toplumsal yaşamla ilişki kurma sürecinin temel unsurlarından biridir. Bu nedenle anadilinde eğitim hakkının karşılanmaması, Şırnak'taki eğitim eşitsizliğinin temel başlıklarından biri olarak ele alınmalıdır.

Şırnak'ta yaşanan eğitim sorunları birbirinden bağımsız ve münferit sorunlar olarak değerlendirilemez. Fiziki altyapı yetersizlikleri, tamamlanmayan okul yatırımları, öğretmen açığı, taşımalı eğitim, eğitim yönetimindeki istikrarsızlık, eğitim emekçilerinin çalışma ve sendikal haklarına ilişkin sorunlar ile anadilinde eğitim hakkına erişilememesi birbirini besleyen yapısal bir bütün oluşturmaktadır.

Bu kapsamda, Şırnak ve ilçelerinde eğitim hakkına erişimin önündeki engellerin bütün yönleriyle ortaya çıkarılması, sonuçların araştırılması ve kalıcı çözüm politikalarının oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

1			
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	